

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνώσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησία δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει ὧν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδὴποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 23 Μαΐου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 25

ΔΑΥΪΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Περίμενα μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀγωνία τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Μύρτον, ἀλλὰ προσπαθοῦσα νὰ μὴ τὸ δείχνω.

Ἔπρεπε νὰ βγῶ μαζί με τὸν κ. Δίκ γιὰ νὰ πετάξουμε τὸν ἀετὸ, ἀλλὰ δὲν ξεμύτιζα ἀπὸ τὸ σπῖτι, γιὰτὶ ἤμουν γελοῖος μὲ τὰ φαρδιά ρούχα ποὺ μοῦ εἶχαν φορέσει, καὶ δὲν ἔδιναν παρὰ μόνον γιὰ νὰ κάμω τὸν ὑποχρεωτικὸ ὕγιεινὸν περίπατο, ποὺ μοῦ εἶχε ὀρίσει ἡ θεία μου κάθε ἀπόγεμα.

Ἐπιτέλους ἦρθε ἡ ἀπάντησιν τοῦ κ. Μύρτον κι' ἡ θεία μου μ' ἐπληροφόρησε ὅτι θάρχόταν κι' ὁ ἴδιος τὴν ἄλλη μέρα γιὰ νὰ μιλήσουν.

Τὴν ἄλλη μέρα λοιπόν, πάντα μὲ τὸ ἴδιο γελοῖο κοστούμι, μετροῦσα τίς ὥρες κι' ἔτρεμα ἀπὸ πρὶν στὴν ἰδέα ὅτι θ' ἀντίκρουζα σὲ λίγο τὸ κακὸ πρόσωπο τοῦ πατριοῦ μου καὶ θὰ κουγα τὰ σκληρά του λόγια.

Ἡ θεία μου ἦταν τὴν ἡμέρα ἐκείνη λιγάκι πιὸ ἀγρια καὶ πιὸ αὐστηρὴ ἀπὸ τὸ συνηθισμένο. Τὸ δειλινὸ προχωροῦσε κι' ἡ θεία μου ἐτοίμαζόταν νὰ πεῖ στὴ Ζαννέτα νὰ στρώσει τὸ βραδινὸ τραπέζι, ὅταν ξαφνικὰ ἄφησε μιὰ κραυγὴ.

Εἶχε ἰδεῖ ἕνα γαῖδαρό!

Φαντασθῆτε τὴ θέσιν μου, ὅταν εἶδα τότε τὴν μίς Μύρτον καθισμένη πάνω σ' αὐτὸ τὸ γαῖδαρο, νὰ περνᾷ ἀπὸ τὴν ἀπαγορευμένη ζώνην καὶ νὰ σταματᾷ μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, ἐνῶ ἡ θεία μου φώναζε ἀπὸ μέσα:

— Ἐξὼ ἀπὸ κεῖ! Πηγαίνετε ἀπὸ δῶ! Δρόμο γρήγορα, μὴ σᾶς πετάξω μὲ τίς κλωτσιές! Μοῦ χαλάσατε τὸν κήπο!

Ἡ θεία μου ἦταν τόσο ἐρεθισμένη ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαιρὴ τῆς μίς Μύρτον, ὥστε ἀπὸ τὴν ταραχὴ τῆς, δὲν μπόρεσε νὰ σηκωθῇ ἀμέσως καὶ νὰ τῆς χύσει κανένα κουδὰ νερό. Πρόφτασα τότε καὶ τῆς εἶπα ὅτι ἦταν ἡ μίς Μύρτον κι' ὅτι ὁ κύριος ποὺ τὴν ἀκολουθοῦσε (γιὰτὶ πρόβαλε καὶ δευτέρος γαῖδαρος σὲ λίγο) ἦταν ὁ πατριός μου.

— Μοῦ εἶναι ἀδιάφορο! φώναξε ἡ θεία μου, κουνώντας τὰ χέρια τῆς ἀπειλητικὰ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ τζάμι, Ζαννέτα, διώξε τους! Πετάξε τους ἔξω!

«— Μίς Τρότγουοδ, εἶπε ὁ κ. Μύρτον, ἔλαβα τὸ γράμμα σας.»
(Σελ. 290, στ. α'.)

Ἐγώ, κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὴ θεία μου, εἶδα μιὰ ἀληθινὴ μάχη: Ὁ κ. Μύρτον πολεμοῦσε νὰ κάμει τὸ γαῖδαρό του νὰ προχωρήσει, ἐκεῖνος δὲν προχωροῦσε, ἡ Ζαννέτα πολεμοῦσε νὰ τὸν διώξει, ἐκεῖνος δὲν ἔφευγε, καὶ στὸ μεταξύ ἡ μίς Μύρτον ἔδινε ἀφθονες ὀμπρελλιές στὴ ράχη τῆς Ζαννέτας. Τὰ παιδάκια ποὺ εἶχαν μαζευτεῖ γελοῦσαν κι' ἔκαναν «πρόγνα».

Τότε ἡ θεία μου πετάχτηκε ἔξω γιὰ νὰ δώσει τέρμα στὸν ἀγῶνα, ἄρπαξε τὸ μικρὸ ἀγωνιάτη γιὰ νὰ τὸν δέρι, μὰ ἐκεῖνος τῆς ἔξφυγε, πήρε τὸ γαῖδαρό του ἀπὸ τὸ χαλινάρι καὶ τῶρα στα πόδια.

Ἡ μίς Μύρτον εἶχε κατεβεῖ καὶ πέριμενε μὲ ψυχρὴ ἀξιοπρέπεια νὰ εὐαρεστηθῇ ἡ θεία μου νὰ τοὺς δεχτεῖ. Ἡ θεία μου πέρασε μὲ μεγαλοπρέπεια μπροστὰ τους καὶ μπήκε πάλι στὸ σπῖτι τῆς, ὅπου περιέμενε τὴ Ζαννέτα, νάρθει νὰ τῆς ἀναγγεῖλει τοὺς ξένους τῆς.

— Θεία μου, πρέπει νὰ φύγω τώρα ἐγώ; ρώτησα, τὴ στιγμὴ ποὺ θάμπαιναν μέσα.

— Ὁχι, ὀχι! Θὰ κάτσεις ἐδῶ! ἀπάντησε ἡ θεία μου.

Μ' ἔβαλε νὰ καθίσω σὲ μιὰ γωνιά πλάι τῆς, κι' ἔμεινα σ' αὐτὴ τὴ θέσιν ὅλη τὴν ὥρα ποὺ βόσκηξε ἡ ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Μύρτον καὶ τῆς ἀδελφῆς του.

— Δυστυχῶς, εἶπε ἡ θεία μου, δὲν ἤξερα σὲ ποιὸν εἶχα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ κάνω παρατηρήσεις, πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπω σὲ κανέναν νὰ μοῦ χαλάει τὴν πρασιά. Σὲ κανέναν!

— Νὰ ἔνας κανόνας, ποὺ δὲν εἶναι διόλου βολικός γιὰ τοὺς ξένους σας, τόλμησε νὰ πεῖ πειραγμένη ἡ μίς Μύρτον, ἐνῶ ὁ ἀδελφός τῆς τὴν κοίταξε μὲ φόβο, μήπως ἀρχίσουν πάλι οἱ ἐχθροπραξίες.

— Ζαννέτα, φώναξε η θεία μου, πές στον κ. Δίκ να κατεβεί κάτω. Η παρυσία του είναι αναγκαία εδώ.

Ός πού νάρθει ο κ. Δίκ, η θεία μου δεν έβγαλε μιλή και καθόταν στην πολυθρόνα της σά δεσπότης. Αφού ήρθε επιτέλους ο κ. Δίκ και τον σύστησε στους ξένους της, έκαμε νόημα στον κ. Μύρτον, ότι μπορούσε τώρα να της μιλήσει.

— Μις Τρότγουοδ, είπε εκείνος, έλαδα το γράμμα σας και θεώρησα χρέος μου, από σεβασμό πρὸς τὸ ἀτομό σας... — Περιττό, τὸν ἔκοψε ἡ θεία μου, μὴ νοιάζεστε γιὰ τὸ ἀτομό μου.

— Νάρθω νὰ σὰς ἰδῶ, ἂν καὶ τὸ ταξίδι ἦταν τόσο κοπιαστικό, γιὰ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ παιδί, πὺ ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴ δουλειά του κ' ἀπὸ τοὺς προστάτες του...

— Καὶ πὺ τὸ παρυσιαστικό του, συμπλήρωσε ἡ ἀδελφή μου, ρίχνοντας μιὰ ματιά στὸ κοστούμι του, εἶναι τόσο γελοῖο καὶ ἀκατάστατο...

— Ἰωάννα, εἶπε ὁ ἀδελφός της, μὴ με διακόπτεις, σὲ παρακαλῶ. Λοιπόν, τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ παιδί, μὲς Τρότγουοδ, ἔχει πολὺ ἀσχημο χαρακτηριστὴ καὶ μὰς ἐδημιούργησε πολλὰς φασαρίες στὸ σπίτι. Κι' ἐγὼ κ' ἡ ἀδελφή μου προσπαθήσαμε με κάθε τρόπο νὰ τὸν βάλουμε σὲ δρόμο καὶ νὰ τοῦ κόψουμε τὰ ἐλαττώματά του, ἀλλὰ στάθηκε ἀδύνατο. Αὐτὸ σὰς τὸ βεβαιώνουμε κ' ἐγὼ κ' ἡ ἀδελφή μου.

— Ἐγὼ μπορῶ νὰ βεβαιώσω, πρόσθεσε ἡ μὲς Μύρτον, ὅτι ἀπ' ὅλα τὰ παιδιά τοῦ κόσμου, αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερο.

— Θαρρῶ πὺς τὰ παραλέτε, εἶπε ἡ θεία μου ξερά-ξερά.

— Όχι, αὐτὸ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

— Καλά, κ' ὁ κύριος τί λέει;

— Ἐγὼ ἔχω τὴ δική μου γνώμη γιὰ τὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν καὶ συμφωνά μ' αὐτὴ ἔκαμα τίς ἐνέργειές μου. Ἐβαλα αὐτὸ τὸ παιδί νὰ δουλέψει, με τὴν ἐπιβλεψὴ ἐνὸς καλοῦ μου φίλου, σ' ἕνα ἐμπορικὸ κατὰστημα πολὺ καθὼς πρέπει. Ἀλλὰ ἡ ἐργασία, βλέπετε, δὲν τοῦ ἄρρεσε. Σηκώνεται καὶ φεύγει κρυφὰ, γυρίζει στοὺς δρόμους σὰν ἀλήτης κ' ἔρχεται ἐδῶ, ὅλος κουρέλια, νὰ ζητήσει τὴν προστασία σας. Μπορεῖτε νὰ τοῦ δώσετε, ἂν θέλετε, τὴν προστασία σας, ἀλλὰ νὰ προσέξετε στὶς συνέπειες πὺ μπορεῖ νὰ ἔχει αὐτό.

— Ἀς ποῦμε πρώτα γιὰ τὴ δουλειά πὺ τοῦ δώσατε. Δὲ μοῦ λέτε, ἂν ἦταν παιδί σας, θὰ τὸν βάζατε στὴ δουλειά σπου τὸν βάζατε;

— Ἄν ἦταν παιδί τοῦ ἀδελφοῦ μου, πετάχτηκε ἡ μὲς Μύρτον, θὰ εἶχε, φαντάζομαι, πολὺ διαφορετικὸ χαρακτήρα.

— Κι' ἂν ζοῦσε ἡ κακομοῖρα ἡ μητέρα του, ἐξακολούθησε ἡ θεία μου, φαντάζεστε πὺς θὰ δεχόταν νὰ βάλει τὸ

παιδί της σὲ τέτοια δουλειά; Δὲν πιστεύω.

— Πιστεύω ὅτι ἡ Κλάρα δὲν θὰ φέρνε ποτὲ ἀντίρρηση σὲ κάτι, πὺ ἐγὼ θὰ τὸ θεωροῦσα σωστό, εἶπε ὁ κ. Μύρτον.

— Χμ! τὸ κακόμοιρο! εἶπε τότε ἡ θεία μου.

Ὁ κ. Δίκ φαίνεται ὅτι συμεριζόταν τὰ αἰσθήματα τῆς θείας, γιὰτὶ ἄρχισε νὰ κουδουνίζει κάτι δεκάρες πὺ εἶχε στὴν τσέπη του τόσο δυνατὰ, ὥστε ἡ θεία μου τὸν ἔκανε νὰ πᾶν με μιὰ ματιά.

— Κι' ἡ περιουσία τῆς μητέρας του, ρώτησε πάλι ἡ θεία μου, δὲν ἀνήκει σ' αὐτὸ τὸ παιδί;

— Ἡ Κλάρα εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν πρώτο της ἄντρα τὸ σπίτι τοῦ Βλίντερστον, ἀπάντησε ὁ κ. Μύρτον, καὶ μοῦ τὸ μεταβίβασε χωρὶς δρους.

Ἡ θεία μου τότε ξέσπασε:

— Χωρὶς δρους, ἔ; Ἀκούς ἐκεῖ χωρὶς δρους! Κύριε, ἡ δυστυχισμένη ἡ γυναίκα σας ἦταν ἕνα ἀπειρο πλάσμα, δίχως θέληση. Εἶχατε χρέος νὰ σκεφθῆτε καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ... Τώρα πῆτε μου, τί ἄλλο ἔχετε νὰ μοῦ πῆτε;

— Μόνο λίγα λόγια, μὲς Τρότγουοδ, εἶπε ὁ κ. Μύρτον. Εἰμ' ἐτοιμος νὰ πάρω πίσω τὸ Δαυῖδ, ἀλλὰ δίχως νὰ ἀνέλθω. Θέλω νὰ ἔχω τὸ δικαίωμα ν' ἀναθρέψω αὐτὸ τὸ παιδί, ὅπως τὸ ἐννοῶ ἐγὼ καὶ μόνον ἐγὼ. Δὲν πέρνω καμμιά ὑποχρέωση, οὔτε ἐννοῶ ν' ἀνακατωθῆτε σεῖς στὸ παραμικρό. Ὡστε δὲν ἔχετε, παρὰ νὰ διαλέξετε: Ἡ μοῦ δίνετε τὸ παιδί καὶ δὲν ἔχετε στὸ ἐξῆς ν' ἀνακατωθῆτε σὲ τίποτα, ἢ κρατεῖτε σεῖς τὸ παιδί καὶ δὲν ἔχω ἐγὼ στὸ ἐξῆς ν' ἀνακατωθῶ στὸ παραμικρό.

Ἡ θεία μου ἀκουσε αὐτὴ τὴ δήλωση με βαθεῖα ἀταραξία, καὶ γύρ:σε ὑστερα πρὸς τὴν μὲς Μύρτον.

— Σεῖς, δεσποινίς, ἔχετε νὰ προσθέσετε τίποτα;

— Ό, τι κ' ἂν ἤθελα νὰ πῶ ἐγὼ, ἀπάντησε ἐκείνη, τὸ εἶπε ὁ ἀδελφός μου. Νομίζω ὅτι ἡ ὑπόθεση εἶναι ἀρκετὰ ξεστηρη καὶ τὰ παραπανιστὰ λόγια δὲν χρειάζονται.

Ἡ θεία μου ἐξακολούθησε νὰ κρατεῖ τὴν ἰδια ἀταραξία καὶ γύρισε σ' ἐμένα:

— Τὸ παιδί τί λέει; Θέλεις νὰ πᾶς πίσω με τὸν κ. Μύρτον;

Ἐγὼ ἀπάντησα ὅχι καὶ παρακάλεσα θερμὰ τὴ θεία μου νὰ με κρατῆσει με κάθε τρόπο. Εἶπα ὅτι ὁ κ. Μύρτον δὲν μ' ἀγαποῦσε, ὅτι δὲν ἄφινε τὴ μητέρα μου μήτε νὰ με φιλήσει, κ' ὅτι φοβόμουν πολὺ νὰ ξαναπέσω στὰ χέρια του.

— Κύριε Δίκ, εἶπε τότε ἡ θεία μου, πῆτε μου σὰς παρακαλῶ: τί πρέπει νὰ τὸ κάμω αὐτὸ τὸ παιδί;

Ὁ κ. Δίκ σκέφθηκε βαθεῖα, πῆρε ὑφος θριαμβευτικὸ κ' εἶπε:

— Τί νὰ τὸ κάμει; Νὰ τοῦ παραγγείλετε ἀμέσως φορεσιὰ στὰ μέτρα του.

— Κύριε Δίκ, εἶπε ἡ θεία μου, δώστε μου τὸ χέρι σας νὰ σὰς συγχαρῶ! Αὐτό, ἀλήθεια, ἔπρεπε νὰ τῶχω κάμει κίδλας!

Ἦστερα με τράβηξε πὺ κοντὰ της κ' εἶπε στὸν κ. Μύρτον.

— Μπορεῖτε νὰ πηγαίνετε, κύριε, τὸ παιδί θὰ τὸ κρατήσω. Ἄν εἶναι τέτοιο, ὅπως μοῦ τὸ λέτε, θὰ προσπαθῶ νὰ τὸ διορθώσω. Μὰ δὲν πιστεύω γρὺ ἀπ' ὅσα μοῦ ψέλνεται.

— Μις Τρότγουοδ, ἀπάντησε ὁ κ. Μύρτον καὶ σηκώθηκε με ἀξιοπρέπεια, ἂν εἴσατε ἄντρας...

— Πφ, βλακείες! φώναξε ἡ θεία μου καὶ τινάχτηκε ἀπάνω σὰν νὰ τὴν πέρασε ἡλεκτρικὸ ρεύμα. Νὰ μὴν ξανακούσω τέτοιες βλακείες!...

— Χαρὰ στὴν εὐγένεια! πετάχτηκε ἡ μὲς Μύρτον καὶ σηκώθηκε νὰ φύγει. Αὐτὸ πᾶει πάρα πολὺ!...

— Φαντάζεστε πὺς δὲν ξέρω, εἶπε ἡ θεία μου, χωρὶς νὰ δίνει προσοχή στὶς διαμαρτυρίες τῆς μὲς Μύρτον, φαντάζεστε πὺς δὲν ξέρω σὲ τί εἶδους ζωὴ τὸ εἶχατε καταδικάσει αὐτὸ τὸ παιδί καὶ τί βασανιστήρια τοῦ ἐκάματε με τὴ μοχθηρία σας...

— Ποτέ μου δὲν ἀκουσα πὺς εὐγενικά λόγια! εἶπε πάλι ἡ μὲς Μύρτον.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΒΡΑΔΥΑ

Θυμάμαι τὰ ανοιξιάτικα ἀπογεύματα πὺ τραβοῦσα κάτω, μακριὰ ἀπ' τὸ χωριό. Προχωροῦσα μονάχη στὰ μονοπάτια. Ἡ σὸν ἀμαξωτὸ δρόμο στὴ μοναξιά. Πότε πότε, κατὰ τὸ σούρουπο, συναντοῦσα χωρικοὺς πὺ γυρίζανε στὸ χωριό. Τοὺς ἀκολουθοῦσε καμμιά κατσίκια, ἢ μουλάρι με κουδούνι στὸ λαιμὸ πὺ χτυποῦσε ρυθμικά στὸ περπάτημά τους... Ἀλλοστε συναντοῦσα ἀνθρώπους πὺ τραγουδοῦσαν μονότονα ρυθμικά, τὰ τραγούδια τοῦ τόπου γιὰ νὰ ξεγᾶνε τὸ δρόμο. Φορτωμένοι με τὰ ἐργαλεῖα τους με καλησπερίζανε καὶ στεκόταν καὶ με κοιτάζανε περίεργα πὺ πῆγαινα τόσο μακριὰ μοναχή μου.

Ἄμα περνοῦσα καὶ τὸ δεύτερο χιλιόμετρο, ὁ δρόμος γινότανε πὺ ὠραῖος, καὶ ὅσο ἔστριβα τις στροφές, τόσο ἤθελα νὰ προχωρήσω.

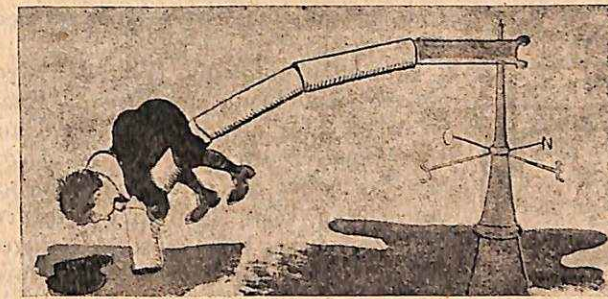
Τὸ δάσος φαίνετο πὺ κοντὰ τώρα. Δεξιά κ' ἀριστερὰ φτωχὰ λουλουδάκια ἀνοίγανε ἀδιόκοπα, καὶ γιὰ μὲς μέρας μόνο ζωή. Σὲ μιὰ λακούβα ξεφυτρώνανε φτέρες. Τὰ θυμάρια; τὰ πουνάρια ἦταν λουλουδισμένα, οἱ ἀγριοτριανταφυλλίες μπουμπουκιάζανε... Τὰ σπάρτα μισονοιγμένα...

Ἦμουν πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὸ χωριό, μὰ προχωροῦσα. Ἡ μέρα ἔπεφτε. Ἐνα μισοφέγγαρο ἦταν στὸν γαλάζιο ἀκόμα οὐρανὸ. Πότε-πότε ἔφτανε σ' αὐτιά μου

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΕ'.

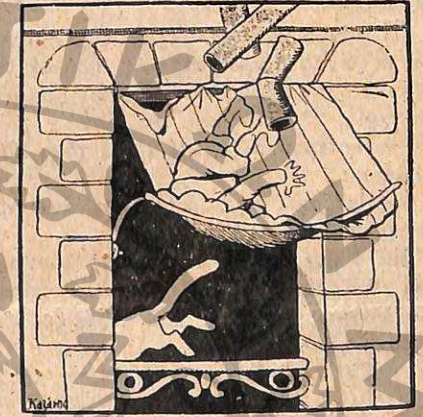
Καὶ τί νὰ ἰδῶ!... Ὁ Πολύβιος ἦταν ἀκόμα καβαλλικέμενος στὴν ἀκρὴ τοῦ σωλήνα. Ἀπὸ τὸ βάρος ὅμως τοῦ σώματός του, ὁ σωλήνας, πὺ δὲν ἦταν μονοκόμματος, παρὰ σχηματιζόταν ἀπὸ κομμάτια χωμένα τὸ ἕνα μέσα στ' ἄλλο, εἶχε γείρει πρὸς τὰ κάτω καὶ κινδύνευε νὰ διαλυθῇ.

Φυσικά κ' ὁ Πολύβιος κινδύνευε νὰ γκρεμιστῇ, μαζί με τὸ ἀκρινὸ κομμάτι τοῦ σωλήνα, πὺ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ ἐκκολλόυσε. Καὶ τί θὰ γινόταν, ἂν γκρεμιζόταν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὕψος στὶς πλακές τις αὐλῆς; Ἐ, ὁ Πολύβιος δὲν ἦταν γάτος! Θάμμενε στὸν τόπο.

Τὸν ἀκούγα πὺς φώναζε σπαραχτικά: — Βοήθεια! βοήθεια! Μὰ ποὺς νὰ τὸν βοηθήσει; Ἐκεῖ πάνω δὲν ἦταν παρὰ μόνο ὁ Γεώργιος, πὺ δὲν μπορούσε νὰ τοῦ κάμῃ τίποτα.

«Ἐγὼ πρέπει νὰ τὸν σώσω! συλλογίστηκε εὐθύς, κ' ἄς εἶναι ἐχθρὸς μου!» Κοιτάζοντας ψηλά, εἶχε ἰδεῖ, κάτω ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ πυργάκι με τὸν ἀνεμοδείκτη, μιὰ μπαλκονόπορτα με τέντα. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὅμως ἡ τέντα ἦταν σηκωμένη. Ἄν ἦταν κατεβασμένη, ὁ Πολύβιος θὰ περφε ἴσα-ἴσα ἀπάνω στὸ ἀπλωμένο καραβόπανό της κ' ἴσως θὰ γλύτωνε. Ἐτσι καὶ στὰ ἱπποδρόμια, ὅταν κανέναν σχοινοβάτης κἀνὴ ἐπικίνδυνα γυμνάσματα ψηλά, τοῦ ἀπλώνουν ἀπὸ κάτω ἕνα δίχτυ ὥστε, ἂν χάσῃ τὴν ἰσορροπία, νὰ πέσῃ ἀπάνω στὸ δίχτυ καὶ νὰ μὴ πάθῃ τίποτα.

Δὲν χάνω καιρό, σκαρφαλῶνω ὡς τὸ μπαλκόνι ἐκεῖνο, πιάνω τὴ μανιβέλα

Κι' ἔφτανε πὺς πολὺ κοντὰ στὰ σπίνια, ὅταν ἔδλεπα, τότε μόνο, τὴ σκιά μου χάμω, πὺ τὴν ἔρριχνε τὸ φεγγάρι...

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΟΥΡΑΝΙΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Πάνω στὸν οὐρανὸ, τρελλὸ χορὸ στήσαν [τὰ νέφια. ντυμένα εἶναι ἄλλα ροδαλά, κ' ἄλλα μα- [βία φουστάνια, Καὶ πύκνωσαν, καὶ πύκνωσαν σ' ἀπέραντα [τὰ οὐράνια, Μὲ χρυσαφένιες φορεσιές, γιορτάνια καὶ [συντέφια...

Ἀπλώθηκαν πανόμορφα. Με μιὰν ὀρχή [τιτάνια Ἀναταράζουν τὰ τρελλὰ τὰ βροντερά τους [ντέφια. Πέρα στὴν ἀκρὴ τ' οὐρανοῦ μ' ὅλο και- [νούρια κέφια Κεραυνοκόρες πλέκουνε ἀστραφετὰ στε- [φάνια.

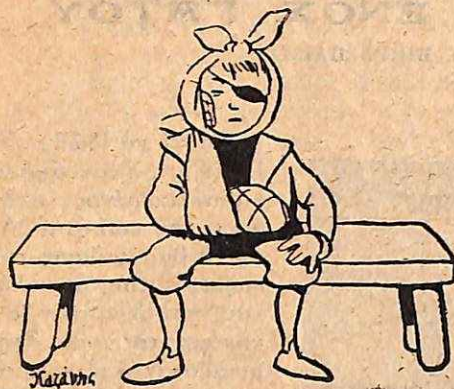
Κι' ὅλα κοντσέρτο ἀρχίζουνε νὰ παίζουν [ὅλο μέλος. Νὰ κ' ἡ βροχούλα ντροπαλὴ ὁμορφὴ τρα- [γουδίστρα Ρίχνοντας στάλες — δάκρυα — μαζί με τὴν [ὀρχήστρα

Τραγούδια λέει. Κι' ἡ ἀστραπὴ χρυσὸ ρί- [χνει ἕνα βέλος. Πὺ σὰν μαέστρου φαίνεται μπαγκέτα. [Μ' ἀριμονία Αὐτὴ διευθύνει τὴ λαμπρὴ οὐράνια συμ- [φωνία!

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

τῆς τέντας, τὴ γυρίζω, τὴ γυρίζω, καὶ με μεγάλη μου χαρὰ βλέπω τὴν τέντα νὰ κατεβαίνει... Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ, ἀκούω κ' ἕνα φοβερὸ κρότο ἀπὸ σιδε- ρικά πὺ με τρέπει σὲ φυγή: Ὁ Πολύβιος εἶχε γκρεμιστῇ μ' ὅλο τὸ σωλήνα τῆς σόμπας πὺ εἶχε γίνει κομμάτια! Ἀλλὰ ἡ τέντα τῆς μπαλκονόπορτας, πὺ πρόφτασε νὰ τοῦ ἀπλώσῃ, τὸν γλύτωσε ἀπὸ βέβαιο θάνατο. Γιατὶ ἔπεσε κ' ἔ- μινε ἀπάνω στὸ γερό της πανί, καὶ μόνο πὺ χτύπησε — ἔλαφρὰ ὅμως — στὰ σίδερα πὺ τὸ κρατοῦσαν. Τὸν χτύπησαν ἀκόμα καὶ τὰ κομμάτια τοῦ σωλήνα πὺ ἔπεσαν ἀπάνω του, μὰ κ' αὐτὰ χωρὶς νὰ τὸν σκοτώσουν.

Ἐτσι ἔσωσα τὴ ζωὴ τοῦ ἐχθροῦ μου. Ἀντὶ γιὰ τὸ κακὸ πὺ πῆγε νὰ μοῦ κάμῃ, τοῦ ἔκαμα τὸ πὺς μεγάλο καλὸ. Ἀντὶ γιὰ τοῦ παῖξω κ' ἐγὼ μιὰ φάρσα γιὰ ἐκδίκηση, τὸν γλύτωσα ἀπὸ κείνη πὺ κόντεψε νὰ τὴν πληρώσῃ τόσο ἀκριβὰ. Τιμωρήθηκε ὅμως κ' αὐτὸς ὅπως τοῦ ἄξιζε. Καὶ γιὰ πολλὰς ἡμέρας τὸν ἔβλεπα με δεμένο χέρι καὶ με μπλαστρωμένα μούτρα. Ἄν γλύτωσε ἀπὸ θάνατο, πέφτοντας εἶχε πάθει ἀκορετὲς ἀβαρίες — σπασίματα, ποιήματα, γδαρσίματα, πὺ τὰ γιάτρεινε γιὰ καιρό.

ορίζεται πάλι το χέρι του, τα δυο κακόπαιδα, τα ζιζάνια, ξανάρχισαν τα δικά τους.
(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΑ ΔΩΔΕΚΑ ΑΔΕΛΦΙΑ

Ήταν μια φορά ένας βασιλιάς και μια βασίλισσα που είχαν δώδεκα παιδιά, κι' ήταν και τα δώδεκα αγόρια. Είπε λοιπόν ο βασιλιάς στη γυναίκα του: — "Αν το δέκατο τρίτο παιδί που θα φέρης στον κόσμο, είναι κορίτσι, θα τ' σκοτώσω τότε και τα δώδεκα αγόρια, γιά να μείν' ολόκληρο το βασίλειό μας, μεγάλο και δυνατό, στην κόρη μας."

Είπε και τουφτιάσαν δώδεκα νεκρό-κασσες, τις γέμισε ροκανίδια, έβαλε μέσα κι' απ' ένα νεκρίκο προσκέφαλο κι' άφου τις έκλεισε όλες σ' ένα δωμάτιο, έδωσε το κλειδί στη βασίλισσα και της είπε να μ' ην είπη λέξη σ' κανέναν γιά ελ' αυτό.

Η μάνα καθόταν ολημέρα κι' έκλαιγε, κι' ο πιδ μικρός της γιός, που πάντα ήταν στο πλάγι της και που τόν έλεγαν Βενιαμίν, την είδε και της είπε:

— Μητερούλα, γιατί είσαι τόσο λυπημένη;

— Παιδάκι μου, απάντησε άκείνη, δεν μπορώ να σου τ' πω.

Μά ο μικρός δ' ην άφηνε ήσυχία, και στα τελευταία ή βασίλισσα πήγε στο δωμάτιο, τ' άνοιξε και τ' άδειξε τις δώδεκα νεκρόκασσες.

— Καλέ μου Βενιαμίν, τ' άειπε, αυτό τα έτοιμάσε ο πατέρας σου γιά σένα και τ' αδέρφια σου. Θά σ' σκοτώσει όλα, αν κάμω κορίτσι.

Κι' έκλαιγε πολύ, μά ο μικρός την παρηγόρησε και της είπε:

— Μ' ην κλαίς, μητερούλα. Έμεις θα σηκωθούμε και θα φύγουμε μακριά.

Κι' ή βασίλισσα τ' άειπε:

— Πήγαινε με τ' έντεκα αδέρφια σου στο δάσος κι' ένας-ένας σ' αν' ανεβαίνει με τ' η σειρά και να φυλάξ' βάρδια πάνω στο ψηλότερο δέντρο και να κοιτάξ' η κατά τόν πύργο τ' ο παλατιού. "Αν ιδείτε άσπρη σημάια, θα π' η πώς έκαμα άγόρι και να γυρίσετε όλοι σπ' η τι. "Αν ιδήτε σημάια κόκκινη, θα π' η πώς έκαμα κορίτσι και να φύγετε όσο

Είχα λοιπόν δυο ευχαριστήσεις μαζί. Η μία, ή μεγαλύτερη, ήταν π' ού έκαμα καλό άντι κακού. Κι' ή άλλη, π' ού τιμωρήθηκε και τ' κακόπαιδο π' ού είχε δείξει τόση σκληρότητα σ' εμένα.

Μετάνοιωσε όμως ύστερ' από μια τέτοια περιπέτεια; Έγινε καλό και φρόνιμο παιδί;

Μια παλιά παροιμία λέει: δ' ην είναι εύκολο ναλλάξ' η κακιά φύση. Έπειτα ο Πολύβιος είχε και τ' ο Γιώργο π' ού τόν έσπρωχνε στο κακό. Κι' ο Γιώργος δ' ην είχε πάθει ακόμα καμιά συμφορά γιά να βάλλ' η γνώση. Έτσι, άμα γιατρεύτη-κε ο πληγωμένος και μπόρεσε να μεταχει-

μακριά κι' όσο γρήγορα μπορείτε κι' ο Θεός να ναι κοντά σ' ας. "Όλη νύχτα θ' άγρυπνώ και θα κάνω τ' ο σταυρό μου γιά σ' ας, και θα παρακαλώ να σ' ας δ' ην ο Θεός ζεστασιά τ' ο χειμώνα και δροσιά τ' ο καλοκαίρι.

Άφου λοιπόν π' ηραν την ευχή της μάνας τους, βγήκαν τα δώδεκα αδέρφια απ' τ' ο παλάτι και π' ηγαν στο δάσος. Ένας-ένας φύλαγαν βάρδια, άνέβαιναν στο ψηλότερο δέντρο και κοιτάζαν τόν πύργο. Είχαν περάσει έννιά μέρες και φύλαγε με τ' η σειρά τ' ο Βενιαμίν, και τότε είδε μια σημάια π' ού τ' ην άνέβαζαν στον πύργο. Δ' ην ήταν ο μωσ άσπρη, αλλά κόκκινη σημάια σ' αν τ' ο αίμα, και τ' ούς είδοποιούσε π' ούς έμελλαν όλοι να πεθάνουν. Καθώς τ' άκουσαν αυτό οί άλλοι, μαζεύτηκαν όλοι θυμωμένοι κι' είπαν:

— "Όστε γιά χάρη μιάς κοπέλλας, έπρεπε να θανατωθούμε: "Όπου βρούμε στο δρόμο μας κορίτσι, άμέσως θα τ' ο σκοτώσουμε!

Προχώρησαν ύστερα στο δάσος κι' έφτασαν στο π' ο πυκνό μέρος και βρήκαν ένα μικρό μαγεμένο σπιτάκι, π' ού φαινόταν άδειανό.

— Έδω, είπαν, θα καθήσουμε. Σύ, Βενιαμίν, π' ού είσαι ο π' ο μικρός κι' ο π' ο αδύνατος, θα μείν' η μέσα και θα συγκυρίζ' η τ' ο σπ' η τι, κι' έμεις οί άλλοι θα βγαίνουμε έξω να βρίσκουμε τροφή.

Βγήκαν λοιπόν έξω στο δάσος και χτύπησαν λαγούς, ζαρκάδια, πουλιά, περιστέρια κι' ο, τι άλλο κυν' η βρήκαν. Τ' ά π' ηγαν στο Βενιαμίν κι' εκείνος τ' ά μαγειρεύε, και καθήσαν κι' έφαγαν όλοι με καλή καρδιά. Κι' έζησαν έτσι όλοι μαζί δέκα χρόνια ολόκληρα και δ' ην κα-τάλαβαν π' ούτε πέρασε ο καιρός.

Τ' ά κοριτάκι, π' ού είχε γεννήσει ή μητέρα τ' ούς, ή βασίλισσα, είχε τ' άωρα μεγαλώσει, ήταν καλόκαρδη κι' ομορφη κοπέλλα κι' είχε ένα χρυσό άστέρη στο μέτωπο. Μια μέρα, είχαν στο παλάτι μεγάλη πλύση, κι' ή βασίλοπούλα είδε δώδεκα πουκάμισα και ρώτησε:

— Ποιαν' ού είναι αυτά τ' ά δώδεκα πουκάμισα; Γιά τόν πατέρα είναι πολύ μικρά.

Κι' ή μητέρα της απάντησε με βα-ρειά καρδιά:

— Χρυσό μου παιδί, αυτά είναι από τα δώδεκα αδέρφια σου.

— Και π' ού είναι τ' ά αδέρφια μου, εί-πε τ' ο κορίτσι. Έγώ, δ' ην άκουσα π' ούτε γι' αδέρφια.

— "Ο Θεός ξέρει π' ού είναι, είπε ή μη-τέρα. Γυρίζουν έδω κι' εκεί στον κόσμο.

Και π' ηρε τ' ο κορίτσι και τ' ά π' ηγε σ' ο δωμάτιο και της έδειξε τις δώδεκα νε-κρόκασσες, π' ού έμεναν ακόμα εκεί μέσα.

— Αυτές οί κάσσες ήταν γιά τ' αδέρ-φια σου, είπε, αλλά πρόλαβαν κι' έφυ-γαν απ' τ' ο σπ' η τι, π' ην γεννηθείς έσύ.

Και της διηγήθηκα π' ούς είχαν γ' ηνε-όλα. Τότε είπε ή βασίλοπούλα:

— Καλή μου μαννούλα, μ' ην κλαίς, εγώ θα πάω να βρω τ' αδέρφια μου.

Π' ηρε λοιπόν τα δώδεκα πουκάμισα κι' έφυγε και π' ηγε μέσα στο δάσος. Περπάτησε όλη την ήμέρα και τ' ά βρα-δάκι έφτασε στο μαγεμένο σπιτάκι. Μπ' ηκε μέσα και βρήκε ένα άγόρι, π' ού εϋθ' ης την έρώτησε:

— "Από π' ού έρχεσαι και τί γυρεύεις έδω;

Και θαύμασε π' ού ήταν τόσο ομορφη και φορούσε ρούχα βασιλικά κι' είχε κι' ένα άστέρη χρυσό πάνω στο μέτωπο.

— Είμαι βασίλοπούλα, τ' ά απάντησε, και γυρεύω τ' ά δώδεκα αδέρφια μου, και θα πάω μακριά, όσο βρίσκω γαλανό ουρανό, γιά να τ' ά βρω.

Και τ' άδειξε τ' ά δώδεκα πουκάμισα π' ού είχε μαζί της. Είπε λοιπόν ο Βε-νιαμίν ο' ην αυτή ήταν ή αδελφούλα τ' ούς κι' είπε:

— Έγώ είμαι ο Βενιαμίν, ο π' ο μικρός αδελφός σου.

Κι' εκείνη άρχισε να κλαίη από τ' η χαρά της, τ' ά ιδιο κι' ο Βενιαμίν, κι' άγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν με πολ-λή άγάπη.

— Καλή μου αδελφούλα, είπε ο Βε-νιαμίν, όρκο έχουμε κάνει να σκοτώ-νουμε όποιο κορίτσι βρεθεί μπροστά μας, γιά τ' ά εξ αίτίας απ' ένα κορίτσι, βλέπεις, άναγκαστήκαμε να φύγουμε από τ' ά βασί-λειό μας.

— "Ας με σκοτώσετε λοιπόν, είπε ή κοπέλλα, άρκει π' ού βρήκα εγώ τ' ά δώ-δεκα αδέρφια μου.

— "Όχι, δ' ην θ' ας σκοτώσουμε. Κάτσε εκεί δ' α κάτω από τ' ο καφ' η τι, ως π' ού να ρ' ηθ' ον τ' ά αδέρφια μας, να τ' ούς π' ού εγώ δ' ην π' ούτε.

Έτσι έγινε. Κι' όταν νύχτωσε, γύρι-σαν οί άλλοι από τ' ο κυνήγι και τ' ά φα-γητό ήταν έτοιμο. Καθήσαν στο τραπέζι κι' είπαν:

— Τ' ά νέα έχουμε;

Τ' ούς είπε κι' ο Βενιαμίν:

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από JULES CHANCEL

— Συνέχεια από τ' ο προηγούμενο —

— "Ανανδρε! ανανδρε! φώναζε ή Να-νέττα. Είσαι ένας ανανδρος και φεύγεις. Μά χτύπα με τώρα όσο σου κάνει όρε-ξη. Τόν Δελφίνο δ' ην έχεις π' ού έδω γιά να τόν χτυπήσης. Είναι μακριά τ' άωρα π' ού! Δ' ην είναι στα χέρια σου. Δ' ην μπορείς π' ού να τόν βασανίζ' ης όπως π' ούτα! "Ανανδρε! "Ανανδρε!

Τυφλωμένος από τ' η λύσσα τ' ού και μ' η βλέποντας π' ού τί κάνει, ο Σιμόν μπο-ρεί να σκότωνε κιόλας τ' ο δυστυχισμένο κοριτάκι, όταν ξαφνικά χτυπήματα ά-κούστηκαν στην πόρτα τ' ά διαδρόμου.

— "Ο Σιμόν στάθηκε ανήσυχος.

— Ποιός να ναι πάλι; έκανε.

— Θα πάω να ιδ' ω, είπε ή κυρά-Γιαν-νούλα.

Μια φωνή πολύ γνωστή άκουόταν απ' τ' ην κουζίνα.

— Σ' ας λέω ο' ην π' ούτε να μ' η, έλεγε ο Νικόλας, και θα μ' η.

Και σπρώχνοντας την κυρά-Γιαννούλα ο μικρός καμπούρης μπ' ηκε μέσ' ο στην κάμαρα, όπου με μια ματιά κατάλαβε τί συνέβαινε.

— "Ω, ω, είπε, βλέποντας την αδελ-φή τ' ού πεσμένη χ' αμω στα πόδια τ' ά Σιμόν, π' ού στεκόταν με άναμμένο πρό-σωπο κι' άγριεμένα μάτια. Στην ώρα φθάνω, καθώς βλέπω.

Η Νανέττα, μόλις είδε τόν αδελφό της, σηκώθηκε κι' έτρεξε π' ούς τ' ά μέρος τ' ού χαμογελώντας.

— Νικόλα! είπε κι' έπεσε έξαντλη-μένη στην άγκαλιά τ' ού.

Ο μικρός καμπούρης κοίταξε τόν πα-λιό τ' ού άφεντικό με μια περιφρονητική ματιά, και προχωρώντας π' ούς τ' ά μέρος τ' ού με τ' ά χέρια σταυρωμένα στο σπ' η-θος, τ' άειπε άυστηρά:

— Δ' ην ντρέπ' ησαι, πολ' ητα, να χτυπ' ης έτσι ένα παιδάκι;

— Δ' ην έχω να ντραπ' η για τίποτε, έκανε ο Σιμόν π' ού είχε π' ούτε πάλι θάρ-ρος μόλις είδε με π' ούτε είχε να κάν' η. Και τ' ά καλό π' ού σ' ού θέλω, είναι να μ' άφήσης ήσυχο... γιά να μ' η φ' ης και σ' ην τ' ά ίδια.

Προχωρούσε άπειλητικός π' ούς τ' ά δυο παιδιά. Μά ο Νικόλας π' ηδησε π' ούς τ' ά παράθυρο της κουζίνας, π' ού άνοιγε κατά την αϋλή όπου ήταν μαζεμένοι όλοι οί φρουροί και οί δεσμοφύλακες, και τ' ά ά-νοιξε ξαφνικά.

— Γιά τόλμησε να τ' ά κάν' ης! είπε. Τ' ά μικρό σου δαχτυλάκι μονάχα να ση-κώσης, θα φωνάξω.

Ο Σιμόν κι' ή γυναίκα τ' ού κοιτά-χθηκαν. Έβλεπαν π' ούς ο μικρός καμ-πούρης τ' ούς είχε στα χέρια τ' ού.

Μια φωνή ρονάχα αν έβαζε, θα έτρε-

χαν από κάτω γιά να ιδ' ουν τί συμβαί-νει, ή δραπέτευση τ' ά Δελφίνου θα γι-νόταν γνωστή και... αλ' οίμονο π' ού τί θ' άπογίνονταν.

— "Ε, καλά, π' ούς μου λοιπόν τί ήρθες να κάν' ης έδω π' ούρα; ρώτησε ο Σιμόν ήσυχασμένος. Π' ούς σ' άφ' ησαν ν' άνέδ' ης; — Αυτό δ' ην σ' ένδιαφέρει. Τ' ά σπου-δαίο είναι ο' ην βρίσκομαι έδω. Και τώρα άς συζητήσουμε σ' αν καλοί φίλοι.

Χωρίς ν' άφήση ο' ην γιά μια στιγμή τ' η θέση τ' ού κοντά στο παράθυρο, ο Νι-κόλας έκανε νόημα σ' ούς άλλους να πάνε κοντά τ' ού. Τόσο μεγάλη ήταν ή έπιβολή τ' ά μικρού αϋτού άγοριού, τ' ά τόσο ένεργητικού κι' άποφασιστικού, ω-στε ο Σιμόν και ή γυναίκα τ' ού υπάκου-σαν πρόθυμα κι' ήρθαν και καθήσαν κοντά τ' ού.

Ο Νικόλας άρχισε να μιλ' η. — Σιμόν, είπε, σου έκλεψαν τόν φυ-λακισμένο σου και τ' ά καταλαβαίνω π' ούς δ' ην είσαι ευχαριστημένος. Μά αντί να δ' ηρνης τ' η Νανέττα, θα έκανες καλύτε-ρα να σκεφθ' ης τί π' ούτε να γ' ηνη γιά να βγ' ης απ' αυτήν τ' η δύσκολη θέση π' ού βρίσκεσαι.

— Αυτό δ' ην να λέγεται! πρόσθεσε ο Σιμόν.

— "Όχι, απάντησε ο Νικόλας. Δ' ην θα σ' ας στείλουν στην καρμανιόλα, αν βάλ' η-τε σ' ην θέση τ' ά Δελφίνου ένα άλλο παιδί π' ού να τ' ά μοιάξ' η και να βρίσκε-ται στην ίδια ήλικία μ' αυτόν. Κι' αυτό τ' ά πράγμα έρχομαι να σ' ας προτείνω από μ' ούς εκείνου π' ούς σ' ας π' ηρε από έδω-μέσα τόν μικρό Καπέτο.

— "Ναι, εγώ είμαι! είπε ή Νανέττα. (Σελ. 284, στ. β'.)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΓΕΡΟΣ ΚΙ' ΟΙ ΓΑΜΠΡΟΙ ΤΟΥ

Ένας γέρος είχε δυο γαμπρούς, έναν κεραμιδά κι' έναν περιβολάρη.

Μια μέρα π' ού ο καιρός είτανε ομορ-φος, ξεκίνησε να π' αχ' ην να τ' ούς δ' η, να ξετάση π' ούς π' ανε οί δουλειές τ' ούς.

Ο περιβολάρης τ' άειπε:

— Πατέρα, σ' ας δ' ην βρέξ' η, να ξέρ' ης, θα με π' αρη ο διάβολος, γιά τ' ά από τ' ην άναδροχιά θα ξεραθεί τ' ά περι-βόλι μου...

Ο κεραμιδάς πάλι τ' άειπε:

— "Αν π' αση καμιά βροχή, θα με π' αρη ο διάβολος, γιά τ' ά θα λ' ω-σουν τ' ά κεραμιδιά π' ού έπλασα και τ' ά-χω άπλωμένα στον ήλιο γιά να ξεραθ' ον.

Όταν ο γέρος γύρισε σπ' η τι τ' ού, ή γυναίκα τ' ού τόν ρώτησε:

— "Ε, π' ούς π' ανε οί γαμπροί μας;

— Τ' ά να σου π' ω, γυναίκα, της άπο-κρίθηκε: κάποιον απ' τ' ούς δυο χωρίς άλλο θα τόν π' αρη ο διάβολος.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

«Ο Σιμόν και η γυναίκα του πήραν κουράγιο.

— Μ' αυτό το παιδί, είπε η κυρά-Γιαννούλα, πού θά τὸ βρούμε;

— Εγὼ θὰ σὰς πῶ.

Κι' ὁ Νικόλας ἐξήγησε στὸν δεσμοφύλακα τοῦ Δελφίνου πὺς ὁ κόμης Τουὰρ τὸν εἶχε στείλει γιὰ νὰ τοὺς δώσῃ τίς κατάλληλες οδηγίες. Εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, πού τὸδερναν ἀλύπητα καὶ τὸ ἀφῆναν θεονήστιο, ἓνα δυστυχήμένο ἀγοράκι ἡλίθιο καὶ κωφάλαλο, πού βρισκόταν τώρα στὴν ὁδὸν Σαρλὼ σὲ ἓνα σπίτι πού ἐγνώριζε ὁ Νικόλας.

— Δὲν μένει λοιπὸν τίποτε ἄλλο, συμπέρανε ὁ μικρὸς καμπούρης, παρὰ νὰ βγάλουμε τὴ Νανέττα ἀπὸ ἐδῶ μέσα καὶ νὰ βάλουμε τὸ μικρό.

«Ο Σιμόν κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Ἔτσι εὐκολο τὸ νομίζεις; εἶπε μὲ ἀποθάρρυνση.

— Ἦταν πολὺ δυσκολώτερο νὰ βγάλῃ κανεὶς τὸν Δελφίνο ἀπὸ ἐδῶ μέσα, ἐπέμεινε ὁ Νικόλας καὶ ἔμως τὸ κατορθώσαμε.

Βλέποντας ὅτι ὁ Νικόλας εἶχε δίκιο σ' αὐτὰ πού ἔλεγε καὶ ἀναγκασμένοι νὰ δεχθοῦν τὴν πρότασή του μιὰ καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ μόνη σωτηρία τους, ὁ Σιμόν κι' ἡ γυναίκα του ἀποφασισαν νὰ κάνουν ὅ,τι τοὺς ἔλεγε ὁ μικρὸς καμπούρης, πού τὰ εἶχε φροντίσει καὶ κανονίσει ὅλα ὡς τίς ἐλάχιστες λεπτομέρειες.

Αὐτὸς τοὺς ἔδινε τώρα τίς διαταγές. Ἡ Νανέττα, ἡσυχασμένη ἀπὸ τὴν ὥρα πού ἐννοιωθε κοντὰ τῆς τὸν ἀδελφούλη της, τὸν κοίταξε μὲ θαυμασμὸ καὶ συγχρόνως βοηθοῦσε τὴν κυρά-Γιαννούλα καὶ τὸν Σιμόν στὶς ἐτοιμασίες πού ἔκαναν γιὰ νὰ τὴ βγάλουν ἀπὸ τὸ Τέμπλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Μέσα στὸ πανέρι τῶν ἀπλῶτων

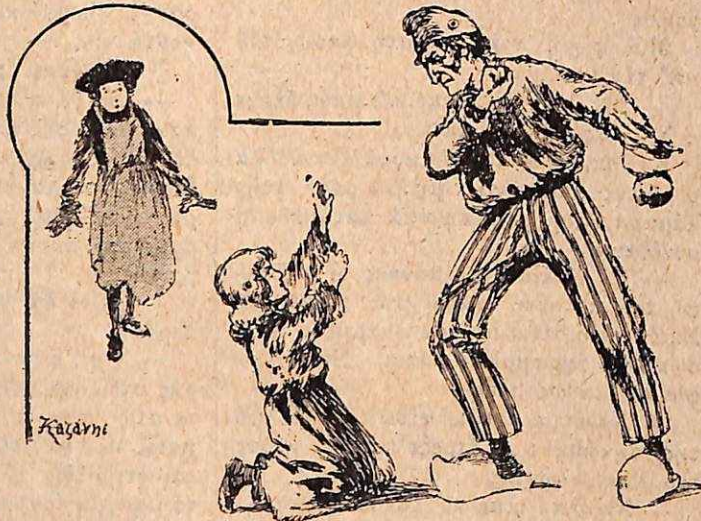
Σύμφωνα μὲ τίς συμβουλὲς τοῦ Νικόλα, ἡ κυρά-Γιαννούλα ἐψάξε καὶ βρῆκε ἓνα μεγάλο καλάθι μὲ σκέπασμα καὶ τὸ τοποθέτησε στὴ μέση τῆς κάμαρας. Ὑστερὰ ἐστοίβαξε μέσα ὅλα τὰ ἀπλута πού βρισκόνταν στὸ διαμέρισμά τους. Μὲς στὸ πανέρι αὐτὸ θὰ κρυβόταν ἡ Νανέττα γιὰ νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ Τέμπλο.

Πολλὰ σχέδια εἶχαν προταθεῖ καὶ μελετηθεῖ μὰ κανένα δὲν ἦταν πιδ σίγουρο ἀπ' αὐτό, γιατί τώρα τελευταῖα ἡ γυναίκα τοῦ Σιμόν εἶχε λάβει τὴν ἀδεια νὰ πηγαίῃ νὰ πλένῃ τὰ ρούχα της στὸ

πλυντήριο τῆς ὁδοῦ Βρεττάνης, κι' ἔτσι ἀν τὴν ἐβλεπαν νὰ βγαίῃ ἀπ' τὴ φυλακὴ μαζί μ' ἓνα καλάθι γεμάτο ἀπλута, δὲν θάβαζαν καμμιὰ ὑποψία στὸ νοῦ τους.

Ἡ Νανέττα ἐχάλασε κάπως τὰ μούτρα της, ὅταν τῆς εἶπαν πὺς θάπρεπε νὰ μπῇ στὸ καλάθι ἀνάμεσα στὰ βρωμαίικας του. Μὰ ἦταν τόσο εὐτυχισμένη γιὰ τὴν τροπὴ πού εἶχαν πάρει τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ὥρα πού ἦρθε ὁ Νικόλας, ὥστε ἐδήλωσε πὺς ἦταν πρόθυμη νὰ κάνῃ ὅ,τι ἤθελαν, φθάνει νὰ βγαίνει μιὰ ὥρα γρηγορώτερα ἀπὸ τὴ φυλακὴ.

Ἐπρεπε νὰ περιμένουν ὡς τὸ μεσημέρι γιὰ νὰ ριφοκινδυνεύσουν τὴν ἐξοδο, γιατί πρωτότερα ἡ αὐλὴ ἦταν πάντοτε γεμάτη ἀπὸ στρατιῶτες, ἐθνοφρουροὺς καὶ δεσμοφύλακες πού πιθανὸν νὰ ἤθε-

— Στὴν ὥρα φτάνω, καθὼς βλέπω... (Σελ. 293, στ. β').

λαν νανοῖζουν τὸ καλάθι τῆς κυρά-Γιαννούλας γιὰ νὰ ἰδοῦν τί ἔχει μέσα.

«Ὅλο τὸ πρωτὶ ἐπέρασε μὲ προετοιμασίες καὶ μὲ συζητήσεις γιὰ τὰ μέτρα πού ἔπρεπε νὰ πάρουν.

Ἀποφασίστηκε, τὸ χειραμαξὶ πού θὰ ἦταν φορτωμένο τὸ καλάθι νὰ τὸ σπρώχνῃ ὁ Νικόλας, ἐφωδιασμένος πάντα μὲ τὴν ἀδεια ἐλευθέρως εἰσόδου πού τοῦ χρησίμευσε γιὰ νὰ μπῇ.

«Ὅσο γιὰ τὸν Σιμόν, αὐτὸς θὰ ἔμενε μόνος, του τριπλοκλειδωμένος στὸ διαμέρισμά του, καὶ δὲν θὰ ἀνοίγε σὲ κανέναν ἀπολύτως προτοῦ νὰ ἔρθῃ ἡ γυναίκα του καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὸν μικρὸ κωφάλαλο πού εἶχε ὑποσχεθεῖ ὁ Νικόλας.

Ἐπιτέλους ἔφτασε τὸ μεσημέρι. Ἡ Νανέττα μπῆκε μέσα στὸ καλάθι. Τὴν περιτύλιξαν καὶ τὴν σκέπασαν ὀλόκληρη μὲ σεντόνια καὶ μὲ τραπεζομάντηλα. Ἡ κυρά-Γιαννούλα καὶ ὁ Νικόλας σήκωσαν τὸ καλάθι στὰ χέρια τους κι' ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν τὴ σκάλα.

Τὸ κατέβασμα αὐτὸ ἦταν πολὺ κου-

ραστικό, γιατί ἡ Νανέττα, παρ' ὅλο πού ἦταν τόσο μικροκαμωμένη, ἐδάραινε ὡς τόσο ἐξαιρετικὰ ἐπάνω στοὺς ἀσθενικοὺς ὤμους τοῦ μικροῦ καμπούρη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΟΙ ΔΥΟ ΕΜΠΟΡΟΙ

Μιὰ φορὰ, ἓνας φτωχὸς ἔμπορος πάλων σιδηρικῶν ἐφυγε γιὰ ταξίδι κι' ἀφῆσε ὅλο του τὸ ἐμπόρευμα σ' ἓναν πλούσιο ἔμπορο νὰ τοῦ τὸ φυλάξῃ. Ὅταν ἐγύρισε, πῆγε στὸν πλούσιο ἔμπορο καὶ τοῦ ζήτησε, τὰ σιδηρικά. Αὐτὸς ὅμως τὰ εἶχε ὅλα πουλήσει. Καὶ γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ, ἀποκρίθηκε:

— Τὰ σιδηρικά σου κακὸτύχησαν.

— Τί ἐπαθάν; ρώτησε ὁ ἄλλος.

— Νά. Τὰ εἶχα βάλει στὴν ἀποθήκη τοῦ σιταριοῦ. Ἐκεῖ εἶναι πολλὰ ποντίκια. Τὰ ἐφχγαν λοιπὸν ὅλα. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ εἶδα. Ἄν δὲ θέλῃς νὰ μὲ πιστέψῃς, πῆγαινε νὰ ἰδῇς.

«Ὁ φτωχὸς ἔμπορος δὲν ἐπέμενε, εἶπε μονάχα:

— Γιατί νὰ πάω νὰ ἰδῶ; Σὲ πιστεύω.

Ξέρω πολὺ καλὰ πὺς τὰ ποντίκια συνηθίζουν νὰ τρῶνε τὰ σίδηρα. Ἐχε γειά.

Κι' ἐφυγε.

Στὸ δρόμο ἀπάντησε τὸ παιδί τοῦ πλούσιου ἔμπορου πού ἐπαίξε. Τὸ χαϊδεψε. Τὸ πῆρε στὰ χέρια καὶ τὸ πῆγε σπῖτι του.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ πλούσιος βρῆκε τὸ φτωχὸ καὶ τοῦ διηγήθηκε τὴ δυστυχία του: Τὸ παιδί τοῦ εἶχε χαθεῖ! Μήπως τὸ εἶχε δεῖ, μήπως εἶχε ἀκούσει τίποτε γι' αὐτό;

«Ὁ φτωχὸς ἔμπορος ἀποκρίθηκε:

— Μάλιστα, τὸ εἶδα. Καθὼς ἐβγαίνα χτὲς ἀπὸ τὸ σπίτι σου, εἶδα ἓνα γεράκι νὰ πέφτῃ ἀπάνω του. Ἀρπάξε τὸ γιό σου καὶ τὸν πῆρε μαζί του.

«Ὁ πλούσιος ἔμπορος ἐθύμωσε καὶ εἶπε:

— Ντροπὴ σου νὰ μὲ γελάς! Γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα; Γεράκι δὲ μπορεῖ νὰ σηκώσῃ ἓνα παιδί!

— Μὰ δὲν ἀστετεύομαι διόλου, εἶπε ὁ ἄλλος. Τί τὸ παράξενο ἂν ἓνα γεράκι ἄρπαξε ἓνα μικρὸ ἀγόρι, ἀφοῦ τὰ ποντίκια ἔφαγαν ἑκατὸ καντάρια σίδηρο; Ὅλα γίνονται!

«Ὁ πλούσιος ἐνόησε.

— Οἱ ποντίκοι δὲν ἔφαγαν τὰ σιδηρικά σου, εἶπε. Ἐγὼ τὰ πουλήσα. Θὰ σοῦ τὰ πληρώσω διπλά.

— Ἀ! φώναξε ὁ ἄλλος. Ἄν εἶναι ἔτσι, τότε οὔτε τὸ γεράκι ἄρπαξε τὸ ἀγόρι σου. Ἐγὼ τὸ πῆρα σπῖτι μου καὶ θὰ σοῦ τὸ φέρω πίσω.

(Γολατόϊ)

ΖΩΗ Σ. ΦΡΑΓΚΟΥ

Ο ΚΟΜΗΤΗΣ

Μιὰ μέρα, χωρὶς νὰ τὸν ἔχει προβλέψει κανένας ἀστρονόμος καὶ κανένας καζαμίας, παρουσιάστηκε στὸ στερέωμα ἓνας κομήτης. Ἦταν λαμπρὸς κι' ἔσερνε πίσω του μακριὰ πύρινη οὐρά.

— Ἄν κάνῃ καὶ πέσῃ στὴ γῆ, ἔλεγαν οἱ ἄνθρωποι, θὰ μὰς κάψῃ ὅλους μας.

«Ἐφτιανε μεγάλες καὶ μικρὲς σαπουνόφουσες...» (Σελ. 295, στ. α').

Ἡ ταράτσα τοῦ παλιοῦ πύργου ἦταν μαύρη ἀπὸ τὸν κόσμο πού κοίταζε τὸ καινούργιο ἄστρο μὲ τὰ τηλεσκόπια, κι' ἀπ' ὅλες τίς σφιγμένες ἐδλεπες νὰ προβάλουν τὰ κεφάλια τους οἱ περίεργοι. Στους δρόμους, τὰ πλήθη εἶχαν σταματήσει κι' ὅλοι τέντωναν τὸ λαιμὸ κατὰ τὸν οὐρανὸ. Τὴν ἴδια ὥρα, στὸ μεγάλο ἐξοχικὸ δρόμο, ἓνας μοναχικὸς ταξιδιώτης, ἂν κι' ἦταν ἀργοπορημένος, σταμάτησε ὅμως τὴν πορεία του, γιὰ νὰ θαυμάσῃ τὸ φαινόμενο. Καὶ καθέννας εἶχε τὴ γνώμη του γιὰ τὸ τί προμηνόυσε αὐτὸ τὸ πρωτόφαντο ἀστέρι.

Σὲ μιὰ μοναχικὴ καμαρούλα, μιὰ μάννα μὲ τὸ παιδάκι της καθόνταν καὶ δὲν ἤξεραν τίποτα γιὰ τὸν κομήτη. Πάνω στὸ τραπέζι ἦταν ἓνα κερὶ καὶ τὸ φτιλί του εἶχε γείρει κατὰ τὸ μέρος τοῦ παιδιοῦ. Ἡ μάννα τὸ εἶδε καὶ τρόμαξε. Τὸ σημάδι αὐτὸ προμηνόυσε, καθὼς λέει ὁ κόσμος, ὅτι τὸ παιδάκι τῆς γρήγορα θὰ πέθαινε.

Τὸ μικρὸ ὅμως οὔτε τὸ φτιλί κοίταξε οὔτε καὶ γιὰ τὸν κομήτη θὰ νοιαζόταν, ἂν τοῦλεγε κανεὶς. Εἶχε μπροστὰ του μιὰ κόυπα μὲ σαπουνάδα κι' ἔφτιανε μεγάλες καὶ μικρὲς σαπουνόφουσες, πού πετοῦσαν στὸν ἀέρα, στὴν ἀρχὴ κοκκινικίτρινες, ὕστερα μαδιές καὶ γαλάζιες κι' ὕστερα πράσινες.

— Μακάρι νὰ σοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς τόσα χρόνια, ὅσες σαπουνόφουσες φτιάξεις, εἶπε ἡ μητέρα, θέλοντας νὰ διώξῃ μακριὰ τὸ κακὸ προμῆνυμα τοῦ φυτιλιοῦ.

— Ἀς φτιάξω λοιπὸν πολλές! εἶπε τὸ παιδί.

Κι' ἄρχισε νὰ βουτᾷ τὴν πῆλιν πῖπα του στὸ σαπουνόγερο καὶ νὰ φουσᾷ ἀφθονες σαπουνόφουσες.

— Νὰ ἓνας χρόνος, ἔλεγε χαρούμενο, νὰ κι' ἄλλος, νὰ καὶ τρίτος. Κοίταξε, μητέρα, τί ψηλά πού πάνε καὶ τί ὠραῖα χρώματα πού ἔχουν.

Καθὼς ἔλεγε ἔτσι, ἔσπασε μιὰ σαπουνόφουσα μπροστὰ στὸ μάτι του καὶ τὸν πόνεσε. Τὰ μάτια του δάκρυσαν.

— Ἐλάτε νὰ ἰδῇτε τὸν κομήτη! φώναξε μιὰ γειτόνισσα. Ὅλος ὁ κόσμος εἶν' ἐξῶ! Ἐλάτε!

Ἡ μητέρα πῆρε τὸ μικρὸ ἀπὸ τὸ χέρι. Τὸ παιδί θὰ προτιμοῦσε νὰ φουσᾷ ἀκόμη κι' ἄλλες χρονιές. Μὰ ἡ γειτόνισσα εἶπε πὺς ἔπρεπε νὰ βγοῦνε ἀμέσως νὰ ἰδοῦνε τὸν κομήτη.

Τὸ παιδάκι ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στομα καθὼς εἶδε τὴν πύρινη σφαῖρα καὶ τὴ σπινθηριστὴ οὐρά, πού θὰ ἦταν δέκα μέτρα μακριὰ, καθὼς σκέφθηκε. Ἀλλὰ τοῦ ἐξήγγησαν ὅτι ἦταν μακριὰ πολλὰ ἑκατομμύρια λευγες.

— Καὶ μεῖς καὶ τὰ παιδιὰ μας θάμαστε πεθαμμένοι καὶ θὰ μὰς ἔχουν θάψει, ὅταν θὰ γυρίσει, εἶπε ἡ γειτόνισσα.

Κι' ἀληθινὰ, ὅταν ὁ κομήτης ξαναφάνηκε, οἱ περισσότεροι ἀπὸ κεῖνους πού τὸν εἶχαν ἰδεῖ τὴν πρώτη φορὰ, δὲ ζοῦσαν πιά σ' αὐτὸ τὸν κόσμο. Τὸ παιδάκι ὅμως, πού σύμφωνα μὲ τὸ προμῆνυμα τοῦ φυτιλιοῦ, ἔπρεπε νὰ πεθάνῃ γρήγορα, ζοῦσε ἀκόμη· ἀλλὰ ἦταν γέρος μὲ κάτασπρα μαλλιά. Εἶχε γίνει δάσκαλος, καὶ μ' ὅλα του τὰ χρόνια δίδασκε ἀκόμα, καὶ τὰ παιδιὰ ἀκούγαν μὲ προσοχὴ ὅ,τι τοὺς ἔλεγε γιατί ἤξερε νὰ τοὺς ζυγνᾷ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ ὅλα, μὲ τίς ὠραῖες ἱστορίες πού ἔβαζε στὰ διδακτικά του μαθήματα.

Τοῦ ἄρεσε νὰ μιλά γιὰ τὰ οὐράνια σώματα κι' ἔλεγε στοὺς μαθητὲς του, ὅτι σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἀστρονόμων, σὲ λίγο θὰ ξαναφανόταν στὸ στερέωμα ὁ κομήτης ἐκεῖνος, πού αὐτὸς τὸν εἶχε ἰδεῖ στὰ παιδικὰ του χρόνια.

— Βλέπετε, τοὺς εἶπε, ὅλα ξαναγυρίζουν σ' αὐτὸ τὸν κόσμο· καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ γεγονότα, κι' οἱ ἡρόλοι κι' οἱ ἱστορίες.

«Ὁ γέρος αὐτὸς δάσκαλος πού σὰς λέω, σκέφθηκε πρῶτος νὰ διδάξῃ τὴ γεωγραφία μ' ἓναν τρόπο πολὺ διασκεδαστικό. Εἶχε χαράξῃ καὶ χωρίσει τὸ μεγάλο του κῆπο σὲ τρόπο, πού ἔ-

δλεπες ἐπάνω σχεδιασμένα τὰ νησιά τῆς Δανίας καὶ τῆς Γιουτλάνδης, μὲ τίς παραλίες, τοὺς κόλπους, τὰ βουνὰ καὶ τὰ ποτάμια τους. Στὴ θέση, ὅπου ἔπρεπε νὰ ἦταν μιὰ πόλη, τοποθετοῦσε ἓνα σκαλισμένο ξύλο, πού παρίστανε τὸ ἐμβλημα τῆς πόλης ἢ κάποιον σύμβολο ἀπὸ τὴν ἱστορία της. Ἔτσι τὰ πιδ μικρὰ παιδιὰ ἔμαθαν γρήγορα τὴ γεωγραφία τῆς πατρίδας τους.

Περίμενε λοιπὸν ὁ κόσμος τὸ φαινόμενο τοῦ κομήτη. Οἱ νέοι χαίρονταν πού θάβλεπαν τέτοιο ὠραῖο θέαμα. Οἱ γέροι, πού σκέπτονται περισσότερο, ἔλεγαν ὅτι ὁ κομήτης θάφερνε καλὴ σοδεῖα ἀπὸ τὸ κρασί.

Νὰ τὸς ὁ κομήτης στὸν ὀρίζοντα. Μὰ τί δυστυχία! Ὁ οὐρανὸς ἦταν γεμάτος σύννεφα κι' ὀμίχλες κι' ἡ βροχὴ δὲν ἔπαυε στιγμή. Οἱ ἀστρονόμοι δὲν ἔκλειναν μάτι πιά. Ξενυχτοῦσαν μπροστὰ στὰ τηλεσκόπια τους, ἐλπίζοντας πάντα ὅτι ὁ οὐρανὸς θὰ ξάνοιγε μιὰ στιγμὸν, νὰ ἰδοῦνε τὸν κομήτη.

Ἐνα βράδυ, ὁ γέρος δάσκαλος καθόταν στὸ δωμάτιό του, περιμένοντας κι' αὐτὸς νὰ σκορπίσουν τὰ σύννεφα. Καὶ τότε τοῦ ἦρθε στὸ νοῦ ἡ στιγμή ἐκείνη, ὅπου ἡ μητέρα του τοῦ εἶχε πει ὅτι θὰ ζοῦσε τόσα χρόνια, ὅσες σαπουνόφουσες φουσᾷ. Δὲν τίς εἶχε μετρήσει τότε τίς σαπουνόφουσες. Μὰ θαρροῦσε πὺς ὁ ἀριθμὸς τους θὰ κόντευε τώρα πιά νὰ σωθῇ.

Κι' ἔτσι, καθὼς ξανάδλεπε μπροστὰ του τὴ ζωὴ του, γεμάτη ἀρετὴ κι' ἐργασία, ἔγινε ξαφνικὰ μιὰ μεγάλη λάμψη. Ὁ ἄνεμος εἶχε σχίσει τὰ σύννεφα κι'

«Ὁ κομήτης»

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ο κομήτης έλαμπε στο στερέωμα, άπλώ-
νοντας την ουρά του, που έμοιαζε σά
μιά φωτεινή δεσμίδα από χρυσά άστέ-
ρια. Ο γέρος τόν γνώρισε άμέσως. Θαρ-
ρούσε πώς ήταν άκόμη τή στιγμή που,
κρατώντας τó χέρι τής μητέρας του, έ-
δλεπε τ' άστρο γιά πρώτη φορά. Κι' έ-
μως ήταν από τότε περασμένα πάνω από
έξήντα χρόνια. Στο διάστημα αυτό, δυ-
νατές αυτοκρατορίες είχαν φανερωθεί
στην ιστορία κι' εϋτυχισμένα κράτη εί-
χαν εξαφανιστεί. Ποσα γεγονότα, πόσες
μεταβολές σ' αυτό τόν κόσμο!

Μά του γέρου ο νοϋς ήταν πάντα στα
παιδικά του χρόνια, κι' άφου κοίταζε και
θαύμασε τόν κομήτη, άνοιξε τó παλιό
κλαδεσινό, που τó είχε κληρονομήσει
από τή μητέρα του, κι' έπαιξε ένα σκο-
πό, που τόν είχαν συνθέσει γιά τόν κο-
μήτη, τήν πρώτη φορά που τόν είχαν
ιδεί οί κάτοικοι τής γής. Κι' έννοιωθε
μιάν ήσυχη κι' άνέκφραστη εϋδαιμονία.

Ξαφνικά μιá χορδή του όργάνου έ-
σπασε. Γέιτονες μπήκαν στην κάμαρα
και φώναξαν τó γέρο νά βγή στο μπαλ-
κόνι νά ιδή καλύτερα τόν κομήτη. Έ-
κεινος χαμογέλασε, μ'ά'δεν κούνησε.
Μαζί με τή χορδή, είχε σπάσει κι' ή γέ-
ρική του ή καρδιά.

Η ταράτσα του πύργου ήταν πάλι
γεμάτη από διαλεχτά πρόσωπα κι' οί
δρόμοι πλημμυρισμένοι από περίεργους,
που τέντωναν τó λαιμό τους πρós τόν
οϋρανó. Ο ταξιδιώτης στο μεγάλο έξο-
χικό δρόμο σταματούσε τó βήμα του γιά
νά θαυμάσει τó λαμπρό άστρο. Μά του
γέρου ή ψυχή είχε πετάξει σέ τόπους
πολύ ψηλότερους από εκείνους άπ' όπου
περνούσε ο κομήτης, και θαύμαζε μεγα-
λεία πολύ λαμπρότερα από τó μαγικό
φώς αυτής τής ωραίας φωτοδεσμίδας.

(Andersen)

ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΑΝΣ

ΣΗΜΕΡΩΝΕΙ

(Γιά μικρότερα παιδιά)

Στήν άκρη του χωριού του κοιμισμένου
Πρωτόκρηξε ένας κόκορας, και τώρα,
'Αλί στ' αυτιά του κάθε νυσταγμένου!
Θά κλάζουν οί κοικόροι καμιάν ώρα!

Μά κι' οί γαϊδάροι πήρανε χαμπαρί,
Φυσικά! άφου έχουνε τόσοσες άφτάρες!
Κι' άνάλαφοι όπως είν', χωρίς σαμάρια,
Μπήζονε κάτω γαϊδουροφωφώρες!

Ευπνάει κι' ο Μόσκοκος, θέλει δέ θέλει
Και πάει ως τó παράθυρο τρεχάλα.
Στήν αυλή φέγγει. Βλέπει ένα κουνέλι,
που σάλτερνε και χόρεψε μέσ' στ' άλλα.

Νά κι' ή γιαγιά που άρμέγει τή γελάδα,
Σοπαίνει αυτή, μουγκρίζει τó μοσκάρι.
— Πάμε μοσκάραρε, τήν πατινάδα!
Θά πιώ έγώ γάλα, έσφ' φάε χορτάρι!

Η. ΓΕΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

έξω ντυμένη φτωχικά, χωρίς άκολου-
θία. Κανένας δέν τή γνώριζε, γιατί κα-
νείς δέν μπορούσε νά φαντασθί πώς τó
κορίτσι του βασιλιά μπορούσε νά ήταν
έτσι φτωχά ντυμένο. Και τά μικρά παι-
διά τή φανταζόνταν πώς ήταν χρυσο-
ντυμένη, κι' έλεγαν μεταξύ τους πώς
και τά φαγητά τής θά ήταν χρυσά. Όλα
τά πιστεύουν τά παιδιά, και είναι· γι'
αυτό εϋτυχισμένα, γιατί δέν ξέρουν και
δέν μπορούν νά φανταστούν τί δυστυχίες
μπορεί νά κρύβη τών μεγάλων ή ζωή.
Μά ή βασιλοπούλα που γύριζε λεύτερα
στούς δρόμους και μπορούσε νά μπαίνει
και στών φτωχών τά καλύδια, ήξερε
πώς στόν κόσμο υπάρχουν βάσανα πολλά
και θλιβόταν πολύ γι' αυτό. Έτσι τó
γέλιο τής, ήταν σπάνιο και πιό συχνά
τά δάκρυα τής. Κι' οί γονείς τής δέν
ήξεραν πώς νά τή ευχαριστήσουν και
πώς νά τή διασκεδάσουν. Και τής χα-
ρίζαν δώρα και χρήματα πολλά. Βάζα
πολύτιμα που παράγγελλαν κι' έφερναν
από τή μακρινή χώρα τού ήλιου. Α-
γαλματάκια και χρυσά στολίδια και
ρουμπίνια. Μά όλα τήν άφιναν άγέλαστη.
Ηρθε τó βασιλόπουλο από τά πέρατα
τής γής. Κι' ήταν μελαχροινό τó βα-
σιλόπουλο.

— Μελαχροινό; Μά σ' άλλα παρα-
μύθια δέ λέτε πώς τά μαλλιά του βασι-
λόπουλου λάμπουν σάν ήλιος και σά
χρυσάφι;

— Μπεμπούλα μου, αυτό δέν είναι
παραμύθι μονάχα... Λοιπόν, τó βασι-
λόπουλο που πέρασε θάλασσες πλατειές,
τραγουδούσε μιá μέρα στή βασιλοπούλα.
Κι' ήταν ή φωνή του άργή και γλυκεία,
σάν του θλιμμένου άηδονιού... Κι' ή
κοπέλλα χαμογέλασε και δέχτηκε ν' ά-
φήση τó σπίτι του πατέρα τής και νά τ'
άκολουθήσει στο δικό του βασίλειο. Τήν
λάτρευε τó βασιλόπουλο πολύ...

— Κι' έζησε εϋτυχισμένη;
— Όχι, Μπεμπούλα μου.

Τά μάτια τής μικρής μεγαλώνουν.
Κοιτάζουν τή θεία μ' άπορία.

— Γιατί;
— Γιατί, μικρούλα μου, τά σύννεφα
πλάκωσαν στόν οϋρανó, κι' έδιωξαν τόν
ήλιο που έλαμπε δλόφωτος, και ο άέρας
φύσηξε ξαφνικά και λύγισε τών χρυ-
σανθήμενών τά κλωνιά και μάρανε κι' έ-
σπασε τά φτωχά λουλούδια που άργη-
σαν ν' άνθίσουν...

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΡΗΤΑ

99

Όταν στο νού σου ιδέα γεννηθί
Κάτι καλό γιά νά δημιουργήσης
Πού ωφέλιμο και σ' άλλους θά σταθί,
Με τήν έλπίδα βοηθó θ' άρχισης.
Μά γιά νά φτάσης σέ τελειωμό
Και νάχης τή χαρά νά τó χαρίζεις,
Πρέπει με θάρρος κι' ένθουσιασμό
Τή δράση σου συχνά νά συνδυάζεις.

CHIEF

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΘΕΑΤΡΑ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΑΚΙΑ

Αγαπητοί μου,

ΛΕΝΕ πώς ο Κινηματογράφος
έφαγε τó Θέατρο ή κοντεύει
νά τó φάη. Κι' όμως έδω
στάς Αθήνας, μόλις μύρισε
τó καλοκαίρι, — που ήταν ανέκαθεν κι'
είναι άκόμα ή εποχή του Θεάτρου, — τά
θέατρα άρχισαν νά ξεφυτρώνουν σά μα-
νιτάρια. Θέατρα κεντρικά, θέατρα συ-
νοικιακά, θέατρα μουσικά, θέατρα πρό-
ζας, θέατρα άνάμικτα, θέατρα παλιών,
θέατρα νέων... Ένας θιασός με τήν
Αλίκη πρωταγωνίστρια άρχισε νά παίξει
στό Τριανόν κι' εξακολουθεί τις παρα-
στάσεις του στο 'Ιντεάλ άλλος, με τόν
Βεάκη, εγκαταστάθηκε στά Διονύσια·
άλλος, με τήν Έλένη Παπαδάκη, στο
Μοντιάλ άλλος, με τόν Αργυρόπουλο,
στό Κεντρικό. Είναι άκόμα ο περσινός
θιασός τών νέων του κ. Ρώτα που θά
παίξ' ή πάλι στο θέατρο του Παγκρατιού,
κι' έγινε κι' ένας άλλος από τόν νέο
συγγραφέα κ. Δημ. Ίωαννόπουλο, που
θά παίξ' ή στά Έξάρχεια. Οί δραματικοί
αυτοί θιασοί, μαζί με τούς μουσικούς —
τούς «λυρικούς» όπως τούς λένε ειδικώ-
τερα — που θά παίξουν, στά κέντρα ή
στis συνοικίες, επιθεώρηση, όπερέττα ή
κι' από τά δυό, γίνονται δεκαεπτά. Μά-
λιστα! δεκαεπτά θέατρα και θεατράκια
θά λειτουργήσουν αυτό τó καλοκαίρι στάς
Αθήνας. Τόσα δέν είχαμε ποτέ, ούτε
τόν καιρό που ο Κινηματογράφος ήταν
άκόμα στά σπάργανα.

Θά πής: καλά, μ'ά πόσ' άπ' αυτά
τά θέατρα, που άρχισαν ή θάρχισουν,
θά μείνουν άνοιχτά ως τó τέλος τής ε-
ποχής; Ναι, ίσως μερικά θά κλείσουν.
'Αν θά κάνουν τρελά έξοδα γιά μεγάλες
σκηνοθεσίες, αν θά δίνουν υπέρογκους
μισθούς στούς ήθοποιούς, αν θά παίξουν
έργα που δέν θάρέσουν κι' αν δέν θά-
χουν κεφάλαια γιά νάντυμετωπίζουν τις
ζημιές τών άποτυχιών ως νάρθη μιá με-
γάλη επιτυχία, φυσικά θά χρεωκοπή-
σουν. 'Αλλ' αυτό δέν σημαίνει πώς μιá
θεατρική επιχείρηση, που διευθύνεται
φρόνιμα, δέν μπορεί νά εϋδοκιμήσει και
σήμερα. Γιατί ο κόσμος δέν έπαψε νά-
γαπά τó ζωντανό Θέατρο, όπως λένε οί
θιασώτες του Κινηματογράφου. Ούτε λι-
γόστεψε ο αριθμός τών καλαίσθητων άν-
θρώπων, που τó προτιμούν από τó Θέα-
τρο τών Σκιών. Κι' αυτό, με μεγάλη
μου ευχαρίστηση, τó βλέπω τώρα κάθε
βράδυ.

Πήγα στής Αλίκης, που παίζει τó
«Μελó» του Μπερνστάιν — ένα μέτριο
έργο, αλλά έλκυστικό, πολύ καλοβαλ-
μένο και καλοπαιγμένο — και βρήκα τó
θέατρο γεμάτο. Κι' όμως ήταν ή εικο-
στή βραδυά, και τó «Μελó» εξακολου-

θεί νά παίζεται άκόμα. Πήγα στο Μον-
τιάλ, όταν παιζόταν τó «Έμεις τά ζώα»
του κ. Συναδινού — άκόμα μετριώτερο
έργο κι' όχι τó ίδιο καλά άνεδοσμένο
— και δυσκολεύθηκα νά βρω μιá θέση
νά καθήσω. Πιένες έχει κι' ο Βεάκης,
που άρχισε με τόν «Πατέρα» του Στρίν-
μπεργ — έργο κι' αυτό όχι από τά κα-
λύτερα του μεγάλου σουηδό συγγρα-
φέα — και τώρα παίζει τó «Πόθοι κάτω
άπ' τις λευκές», έν' άριστουργηματάκι
κάποιου Αμερικανού. Νά λοιπόν που ο
κόσμος δέν «έστρεψε τά νώτα» πρós τó
δράμα και τήν κωμωδία. Πολύ λιγώτε-
ρο πρós τó μελόδραμα, τήν όπερέττα,
τήν επιθεώρηση, που κι' αυτά, φαίνε-
ται, δέν τάντυκατασταίνει ή ήχητική
ταινία... Τάθηναϊκά θέατρα, είτε καλά
έργα παίζουν, είτε μέτρια, είναι πάντα
γεμάτα. Και δέν θάχ' ή καμιά σχέση
με τó ζήτημα, και κανείς δέν θά μπορή
νά βγάλ' ή συμπέρασμα υπέρ του Κινημα-
τογράφου, αν μερικά θά ναυαγήσουν γιά
τούς λόγους που είπαμε παραπάνω. Μά
είναι κοντά στή γνώση, πώς μέτρια ή
κακοπαιγμένα έργα δέν μπορούν νά
τραβήξουν τόν κόσμο ως τó τέλος, και
πώς γιά νά σταθ' ήνα θέατρο, πρέπει
πρώτα — πρώτα νά διαλέγ' ή έργα του.
Έπειτα τούς ήθοποιούς του κι' έπειτα
τó σκηνοθέτη του. Αυτό ίσως, και βλέ-
παμε τόσα θέατρα νά ναυαγούν, και τόν
καιρό άκόμα που ο Κινηματογράφος
βρισκόταν στά σπάργανα. Πολύ περισ-
σότερο θά ισχύη τώρα, που ο Κινημα-
τογράφος βρίσκεται σέ μιάν ακμή.

Αλήθεια, ένας τόσο δυνατός αντίπα-
λος δέν μπορεί νά μ'ήν επηρεάζ' ή τó
ζωντανό Θέατρο. 'Αλλά ή οικονομική
επήρεια δέν είναι ή σπουδαιότερη· γιά
τήν ώρα υπάρχει κόσμος και γιά τά δυό
είδη, κι' είμαι βέβαιος πώς θά υπάρχη
πάντα. Η σπουδαιότερα επήρεια ή επί-
δραση, είναι ή καλλιτεχνική. Αφóτου
δηλαδή φάνηκε κι' επικράτησε ο Κι-
νηματογράφος, τó ζωντανό Θέατρο άρ-
χισε, θέλοντας και μή, νά τόν μιμηται.
Γι' αυτό τά θεατρικά έργα γίνονται σή-
μερα ποικιλώτερα, θεαματικώτερα, και
χωρίζονται όχι πιά σέ τρεις ή τέσσερις
πράξεις, όπως άλλοτε, — μεγάλες, ατέ-
λειωτες, στο ίδιο σαλόνι, και συχνά μο-
νότονες και κουραστικές — αλλά σέ
πολλές μικρές, με άλλ' ή πάντα σκη-
νογραφίας, που δονομάζονται όχι πρ-
άξεις, αλλά εικόνες, ταμπλώ. Τó «Με-
λό» π.χ· που σάς είπα παραπάνω, εί-
ναι σέ όκτώ ταμπλώ. Σ' άλλα τόσα και
τó έργο του κ. Συναδινού. Και γενικά
έλα τά μοντέρνα έργα γράφονται μ' αυ-
τόν τόν «κινηματογραφικό» νά ποίμε
τρόπο. 'Αν θέλετε μάλιστα, τήν καινο-
τομία στήν Ελλάδα τήν έκαμα πρώτος
έγώ, όταν — είναι κάμποσα χρόνια, —
διασκεύασα γιά τήν Κυβέλη τó μυθιστό-
ρημά μου «Η Τρίμορφη Γυναίκα». Η

διασκευή έγινε σέ δώδεκα εικόνες, κα-
θεμιá σ' άλλον τόπο — πότε σέ δρόμο,
πότε σέ σάλα, πότε σέ γραφείο, πότε
σέ διάδρομο — κι' επειδή έμοιαζε έτσι
με σενάριο κινηματογράφου, τήν είπα
«κινηματοδράμα». Κατόπι παίχτηκαν κι'
έδω — προπάντων στήν «Έλευθερη Σκη-
νή» του κ. Μελά — πολλά ξένα έργα με
τόν ίδιο τρόπο καμωμένα. Κι' ή μόδα
γενικεύτηκε. Ήμουν κριτής· στο Σταθά-
τειο, στόν όποϊον υποβλήθηκαν ένενήν-
τα έλληνικά έργα. Τά μιá τουλάχιστο
ήταν «κινηματοδράματα», — άνάμεσα σ'
αυτά και τά τρία που βραβεύθηκαν.

Αυτή λοιπόν τήν επίδραση πρέπει νά
τήν όμολογήσουμε. Μολοντούτο, ο Κι-
νηματογράφος δέν έδίδεζε τίποτα και-
νούργιο κι' άγνωστο στο Θέατρο. Α-
πλούστατα τó είχαμε νά ξαναθυμηθ' ή
παλιούς του τρόπους, που έταν καιρό
τούς είχε αφήσει, γιά νά ξαναγύριση
στούς πιό παλιούς· στήν ένότητα του
τόπου και του χρόνου. Πραγματικώς,
τó άρχαίο δράμα, τó κλασσικό, ήταν
μονοκόμματο. Γινόταν έλο σέ μιá μέρα,
στόν ίδιον τόπο, και χωρίζονταν άπλώς
από τά χορικά. Τó δράμα όμως του
Σαίξπηρ καταργούσε κάθε ένότητα και
χωρίζονταν σέ σκηνές — εικόνες νά ποί-
με — που γίνονταν καθεμιá σέ άλλο μέ-
ρος και από τή μιá στήν άλλη μεσολα-
βούσε καιρός. Στο νεώτερο δράμα ξανα-
γύρισε ή κλασσική τεχντροπία· τόκα-
ναν πάλι μονοκόμματο, στόν ίδιο τόπο
και σ' ένα ήμερόνυχτο, μόνο που τó
χωρίζαν σέ πράξεις, συνήθως τρεις. Έ,
τó σημερινό, με τήν επίδραση του Κι-
νηματογράφου, ξαναγυρίζει στήν τεχνο-
τροπία του Σαίξπηρ· σκηνές πάλι χω-
ριστές, εικόνες, ταμπλώ. Όστε από τó
Θέατρο, τó αιώνιο Θέατρο, πήρε τούς
τρόπους του κι' ο Κινηματογράφος. Και
τó σημερινό Θέατρο, μιμώμενο τόν Κι-
νηματογράφο, ξαναγυρίζει σέ τρόπους
δικούς του, ξεχασμένους...

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ

Η καμπάνα τής Ρωσσο. Έγκλησις

Θέλετε ν' άκούσετε τήν καμπάνα τής
Ρωσσο. Έγκλησις; Πέρνετε ένα κουτάλι
τής σούπας, — όχι μολυβένιο, — κι' άφου
τó θέσετε στή μέση ενός σπάγγου από
τήν ουρά του, τοποθετείτε καθέν' από
τά δυό άκρα του σπάγγου σέ καθέν'
από τά αυτιά σας, όσο τó δυνατό πιό
μέσα, με τó δάκτυλό σας. Κρατάτε πάν-
τα σέ ίσοζυγία τó κουτάλι. Τώρα κτυ-
πήστε τó κάπου, ή βάλτε κάποιον νά
νά σάς τó κτυπήσει μ' ένα μαχαίρι. Α-
κούστε χωρίς υπερβολή τήν καμπάνα τής
Ρωσσοικής Έγκλησις. Προσέξτε μόνο,
μετά τόν κτύπο, νά μ'ήν άκουμπήση τó
κουτάλι στά ρούχα σας και άπορροφηθ' ή
ήχος.

ΑΗΜ. ΚΟΚ.

Γιὰ τὴ «Νοσταλγία» τῆς **Κυρίας**
τῆς Θάλασσης ποὺ ἐστάλη μόνον γιὰ
κρίσην π. ὅχι γιὰ δημοσίευσήν, παρα-
τηρῶ ὅτι εἶναι ἓνα ἄριστο τραγούδι,
μὲ ἄφθονες εἰκόνες καὶ ζωηρές. Μὰ
θαρρῶ πῶς ἡ φόρμα τοῦ συνόλου
τοῦ ἀφῆρες κατὰ ἀπὸ τῆ δροσιά
του. Ἴσως ἄλλα τῆς **Κ. τῆς Θ.**
νὰ εἶναι πιὸ αὐθόρμητα, πιὸ φυσικά.
— Ὁ ἀνακρινωτικὸς.

